

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2, an 5 cor., 1/2, an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 50 bani pe lună mai mult

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2, an 7 cor., 1/2, an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2, an 10 franci, 1/2, an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un gir garment prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani

Redacția și administrația: Strada Poplăzei Nr. 15

Se primumă în poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Doamnei 23, etajul I.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se iaspioază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Ti-
pografia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiser
Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

Sibiu, 28 Nov. 1902.

Corpurile legiuitoare române.

Azi s'a deschis sesiunea ordinară a cor-
purilor legiuitoare române, în asistența
ministrelor, a curții de casție și de comp-
turi, a tribunalelor, corpului profesoral,
autorităților administrative, militare etc.
și cu solemnitatea obișnuită.

Proiectele militare.

După citirea dată de ziarul „Politik” din Praga
e definitiv hotărât, ca guvernul austriac
să nu mai insiste asupra rezolvării par-
lamentare a proiectului de lege militar
înaintea de 1 Decembrie. Körber a fost
delegat de promisiunea sa o făcuse în
privința aceasta. Soldații din rezerva in-
fragitoare vor fi liberați la finea lui
Noemvrie. Știrea aceasta nu e surprin-
zătoare, căci în urma desfășurării des-
baterilor din parlamentul austriac și un
gar era de prevăzută, că proiectele ace-
stea nu vor pute ajunge să aibă în anul
acesta putere de lege. Chemarea sol-
daților din rezerva de întregire se va
face după primirea proiectelor, în
anul viitor.

Din dietă. Causa lui Nessi s'a
finalizat. Pentru propunerea majori-
tății au votat 170, contra 65 deputați.

Teorie și practică. Una din cele
mai noue pretențiuni făcute cu gâlgăia
obiceiuită la constituții e și aceea, că
la regimentele armatei comune din Un-
garia să fie aplicați numai ofițeri, cari
sunt cetățeni ai Ungariei. Într-un arti-
col scris ziarului „N. R.” din cerouri
parlamentare se comentează în următo-
rul mod nimerit această pretențiune:
„Ar trebui să gândeam, că și statul na-
țional maghiar unitar e în privința lim-
bilor poliglot și că pot interveni im-
prejurări, cari să vire groază în cel-
ce ridică astfel de pretențiuni. Când și-a
ridicat socialismul agrar înainte cu o
ia ani prima-oră în mod amenințător ca-
pul, și înoc în tîntul curat maghiar al
Nirului, au avertat domniul din Saboleu
ingrozit până la mîdușă, la Budapesta,
cerând asistență militară. Ei au cerut
însă espre, se nu li s'a trimis regimente
maghiare, ci de alte limbi, — din cauze
cari nu mai trebuie eruate...”

**Pentru emigrații la Ame-
rica.** E cunoscută avântul național, de
care sînt stăpîniți înecesebi sutele de
mii de Slovaci emigrați la America.
Avântul acesta se resimte și la cei rî-
mași acasă, de aceea guvernul maghiar
sistemizează în continuu posturi de

proști, numind tot „patriști” „patentați”.
Muncă zadarnică! Dacă aici nu pot
maghiariza, unde le stă la dispoziție
și forța brută a statului, în America
nu vor face ispravă.

Nou partid erant. Ziarul „Drau” anunță,
că deputatul Derenczi va eși din partidul drep-
tul și împreună cu alți doi deputați va forma
un nou partid, anume partidul Obzor.

Despre natura juridică
a chestiunii române
din Transilvania și Ungaria.

De

Dr. Cassiu Maniu.

II.

Despre puterea federalismului.

(Urmare).

Liga provinciilor batavice contra
lui Filip II. e și mai minunată. Pu-
terile erau atât de disproporționate, că
de-ar fi fost conduse acele provincii de
una voie aceasta s'ar fi supus. Fiecare
provincie, fiecare cetate ardea de do-
rul libertății, de patriotism național. În
toate resbele civile ale hugenoților se
poate cunoaște eroismul unei confede-
rațiuni contra puterii culturale. Pe con-
fede-rațiune nu i nimicește uciderea unui
cap conducător, la urmă hugenoții s'au
supus lui Henric IV. și partida lor și-a
perdut existența cu victoria deodată.

Abandonarea spiritului confede-
rațiunii le-a fost mai funestă decît 100
perderi în războiu.

În secolul XVIII. 3 milioane de
Americani confederați au bătut 18 mi-
lioane Britani centralizați sub un rege.

Toate războaiele Spaniei contra im-
păratului francez, ale Poloniei contra im-
păratului rusesc au avut caracter de
confederațiuni, adevărate autorități era
presirată în tot locul, sfaturi se țineau
peste tot locul, rezistența era perfect des-
fășurată, suveranitatea nu era nicăiri.
Confederațiunile au scos coloniile spa-
niolate de sub metropolă, e adevărat că
în coloniile aceste spiritul unității con-
tinuă a se lupta în contra spiritului lo-
calității, ele voiau a se face mari din
leagăn în loc de a se constitui izolat
în fiecare port, în fiecare oraș, unde se
afia o populațiune aglomerată. Colo-
niile spaniole voră a face republice
colosale din locurile marcate pe hartă,
orașele și plantațiunile nu aveau
comuniune nici de spirit nici de inter-
es. Aceste republice, cari nu aveau
nici omogeneitate nici patriotism, au
triumfat asupra Spaniei, totuși ca con-
fede-rațiune pentru că le unea o iubire

comună de independență. Ele nu au
putut după aceea nici să se constituie,
nu au putut evita nici războaiele civile,
pentru-că puterea centrală a fiecăreia a
întat în luptă cu toate părțile sale, pen-
tru-că a voit a o face tare.

Așa a voit a face tare pe a El-
veției augmentând atribuțiunile guver-
nului și pe care din contră l-a slăbit,
cum ar slăbi și Elveția provocând re-
sistența în toate punctele. În urmă ca
fede-rațiune au frânt jugul spaniol co-
loniile spaniole, ca republice unitare și
desproporționate nu au putut să incun-
jure războiul civil și anarhia.

După atâtea exemple e foarte
curios și absurd a se îndoi, a năre-
nuoaste sistemul federaliv, sistemul re-
sistenței, singurul sistem prin care poate
scăpa de opresiune o națiune neor-
ganisată.

O națiune mare când e deja con-
stituită ori în monarhie ori în repu-
blică, când are arsenal, tesauri, credit,
venite regulate, ascultată de toți, fără
îndoială nu numai că se va apăra, ba și
reputa învingeri. Din contră o națiune
suprinsă în mijlocul revoluțiunii fără
bani, fără arsenal, fără armată, fără au-
toritate constituită prin lege și recunos-
cută universal va perli fără îndoială dacă
nu se va întoarce către singurele
sale autorități vii, către autoritățile co-
munale și dacă nu și încrede scăparea
patriotismului localităților.

Elementele nedestructibile ale na-
țiunilor sînt comunitățile și municipa-
litatea, afară de aceste interese lo-
cale, raporturile economice, comunitatea
legii, religiei, limbii, a datinelor, dar
mai presus de toate istoria și tradițiile
sale, gloria străbunilor sau unei multimi
sentimentul ce formează o națiune. Na-
țiunea aceasta poate fi mare ori mică,
poate locui într'un oraș, ori într'o vale,
poate ocupa un district, un ducat ca
statele de odinioară ale Italiei, ori un
regat, ca Spania, e destul că are vicia,
unitate, organizațiune politică, iubire de
independență sa și de individualitatea
sa, pentru-ca să poată fi membrul unei
confederațiuni.

Teara împărțită în națiuni deose-
bite, cari scutură jugul, nu trebuie a se
organiza decît după o singură idee a
independenței.

Națiunea, care are lipsă de o între-
prindere generoasă, face apel la indivi-
dualitatea popoarelor și la patriotismul
lor, se se păsească a vătăma individua-
litatea lor, a îngheța acest patriotism dis-
locând voința sa, în careva din părțile al-
cătuitoare ale statului.

Fiecare apoi din aceste popoare
aplicând la sine adevărurile științei so-
ciale se va sforța de a balansa consti-

„Vogelfrei”.

Două sentențe au fost pronunțate
zilele aceste în Cluj, două sentențe orân-
ditoare. Doi vrednici bărbați de-ai no-
stri vor fi răpiți pe un timp oare-care
din vinul poporului român și împedecați
în lucrarea lor pentru al neamului bine,
ca să stea zăvorâți în temnițele urgu-
rești...

Dar f'el! Sîntem învățați noi Ro-
mânii a face sacrificii, a suferi și a ne
jerfi pentru adevăr, pentru luminarea
și înaintarea poporului nostru, avînd
în vedere faptul, că libertatea unui po-
por cu jertfe se câștigă, și ea a răscărit
adeseori din adăncimile întunecoase ale
temnițelor...

Oă încât sînt juste și leale senten-
țele din Cluj, nu avem să ne pronunțăm
aci, dar' avem de remarcat un moment
caracteristic pentru stările dela noi.

Abstrăgînd dela faptul, că atât
procurorul, cât și presidentul tribuna-
lului s'au silit din reșputeri a arăta, că
tendența acușărilor n'a fost a face istorie,
ci a agita, fapt prin care jurărilor li-se
presentau a priori doi „agitatori” vred-
nici de osîndă, abstrăgînd dela aceste,
este incafificabilă învinovățirea, ce a
făcut o procurorului la adresa poporului
român în rechizitoriul ținut în procesul
„Cărtii de aur”. Este incafificabil, este
păcătoasă, pentru-că este injustă și fă-
cută cu anumită tendență.

Procurorul Dăniel numai ca să
poată scoate de vinovat pe dl Pădășanu
s'a datat la niște afirmații, pe cari nici-
cînd nu le va pute dovedi, dar' cari
în anumite împrejurări își au efectul
lor așteptat.

Nu voim să ne folosim de rapoar-
tele, ce le-au publicat ziarele române,
pentru-că s'ar pute zice — din partea
compatrioților maghiari — că sîntem in-
teresați în cauză, ci luăm drept favor au-
tentico ceea-ce au scris în conglăsurire
ziarele maghiare, în special cele din Cluj.

Procurorul Dăniel — scriu ele —
a zis între altele, că Maghiarii stau pe
pragul unei a două cuceriri a patriei,
dar' acum cucerirea nu se face cu arme,
ci cu mintea, cu dreptatea și dreptul.
În năsuințele acestora ale noastre însă, a
zis procurorul, ne împedecă Sași, dar'
cu deosebire Români.

Munca aceasta de sobol a Româ-
nilor datează de aproape o sută de ani.
Prin ea Români năsușo a se deslipti
de coroana Sfîntului Ștefan, ca să se im-
preune cu frații lor de peste grîniță.
În serviciul acestei năsușine a stat și
acusatul etc.

Așa s'a exprimat în stil avîntat dl
procuror Dăniel, ne luînd în seamă, că
fiecare cuvînt ce a pronunțat, cuprinde

un neadevăr și nepăsându-i, că prin
cele zice comite o neghiobă calomnie
la adresa poporului român.

Cînd și unde s'a manifestat ni-
suița atribuită nouă prin cuvintele de
mai sus? Să ne-o dovedească dl pro-
curor. O pretindem aceasta dela un
bărbat serios, dela un procuror regeș,
care are din ofieșii datorința a combate
minciuna și a restabili adevărul.

Noi așa credem, că tendența atri-
buită nouă de procuror mai curînd ar
fi eșit la iveală în timpuri furtunoase,
în timpuri revoluționare. Cel puțin
atunci s'ar fi încercat realizarea ei.

Ei bine, să ne arete dl procuror
manifestarea acestei tendințe în revo-
luția lui Horia, sau în lupta de apărare
a lui Iancu. Nici umbră despre așa
ceva. Istoriile maghiari, căt de tenden-
țos fabrică ei istoria, încă n'au ajuns
așa de departe, ca în cele două rescoale
mai noue ale noastre să descopere ast-
fel de tendențe, cari umplu capul dlui
procuror Daniel.

Da, la 1848 au venit bărbați frun-
tași din România la noi, membrii de-ai
emigrației române, un Golescu, Bălcescu
și „der” au venit aceia pentru a pro-
paga la noi ruperea de cătră Ungaria?
Din contră! Au venit să ne impace cu
Maghiarii și să creeze alianța româno-
maghiară.

După 1848 și în era dualistă apoi,
somăm de nou pe dl Dăniel să ne arete
oare dintre Români, când și prin ce a
manifestat tendența desliptirii de cătră
Ungaria? Să ne arete cu dovezi, ear'
nu numai cu palavre.

Noi am avut și avem adunări pu-
blice. Vorbira sau propagat-a cineva
în ele cele afirmate de dl Dăniel? În
era stăpînirii maghiare osîndiți au fost
un număr considerabil de bărbați poli-
tici de-ai nostri la temniță, pentru pre-
tinse agitații. Fost-a între acestia ba-
reșii unii, care să fi fost condamnați
pentru manifestarea și propagarea ru-
perii Românilor dela statul ungur? Sau
acusat a fost cineva cu asemenea lucru?
Nimeni!

Faptele vorbesc, dle procuror, și
faptele nu-ți legitimează nici cînd ab-
surdele afirmații.

Până acum dedați eram a oști ase-
menea calomnii prin fîșiocele maghiare,
debatute de Schreib-Moritz și pericunaji.
Azi dat ne este a auzi de aceste chiar
în salele tribunalelor, din gura oame-
nilor justiții. Dat ne este a fi calom-
niați ca popor chiar din partea acolora,
cari datorința au a ne apăra de calom-
natori și aceasta o fac fără a fi trași
la răspundere.

Să nu ni-se mai zică dar', că po-
poarele nemaghiare nu sînt „Vogel-
frei”!

(m)

FOITA „TRIBUNEI”.

TENTAȚIUNEA.

De André Theuriet.

Traducere de I. E. P.

(Urmare).

— Și ce visez? Întrebă Antoniu
aplecîndu-se spre ea.

— Ce visez?

Se făcu tăcere. Cristina își fixă
înoc ochii cu lumini fosforescente asu-
pra lui Courouvre, apoi zise cu un fel
de malicie:

— D-ta ești cam prea curios. Ast-
fel de lucruri nu se spun decît unui
confesor sau unui amic.

— Ei bine, replică cu gingășie, pre-
supune că sînt și eu și altul.

— Un conf. or, d-ta? murmură ea,
dînd batjocoritor din cap.

— Atunci, un amic!...

Pronunțînd cuvîntul „amic” An-
toniu imprimă înțonațiune în sala ceva
călduros, care îi modifică semnificațiunea
în mod deosebit.

Puțin câte puțin se simțea ferme-
cat de aceasta frumoasă femeie, al cărei
braț odihnea pe al său.

Nici-odată nu simțise pentru dră-
gușele lui de o săptămîni încoace sentiment,
care deodată îi cuprinsese inima.
Sentimentul acesta exprima mai mult
decît o dorință amoroasă. O volup-
tuoză neliniște îl apăsă pe căd se
gîndea la posibilitatea să fie iubit de
aceasta seducătoare persoană. Totul în
ea: desmerdătoarea atingere a brațului
său, unduloasa supleță a mersului său,
umeda scînteiere a ochilor, săi căutători,
totul revela o creatură făcută pentru a
procura omului, pe care l'ar iubi, deli-
cioase momente de amor și Antoniu
simțea că nu se va pute consola nici-
odată nefiind acel om.

Fără a răspunde, d-na Dordelu
mergea visătoare și Antoniu, sub fru-
zăul tot mai întunecos, nu putea mai
mult distinge espreșiunea privirii ei
acoperite.

Deodată, înaintea lor, un „hop”
sonor rezună.

— Este voca d-lui Dordelu, zise
Cristina; trebuie să ne apropiem de
„Merii pădurești”...

— Deja! strigă cu un ton de regret
însoțitorul ei.

De fapt, poteca scobora drept în
jos spre o îngustă trecătoare la mar-
ginea căreia zăriră scurta siluetă a lui
Onesyme ridicîndu-se pe fondul de aur
al soarelui apunător.

— Hop! strigă Onesyme. Găsit-ați
mulți bureți?.. Ea am eules un coș plin.

La revaderea bărbatului sau Cri-
stina lăsase brațul lui Antoniu. Se în-
toarseră pîndî bine prin miriștiile, cari
se întind între marginea pădurii și Se-
nades. Când sosiră acasă, primele stele
scînteiau pe cerul întunecat. Cristina
aprinse o lampă și toți trei, în jurul me-
sei masive din bucătărie, se apucară de
revizia bureților. Se întâmplă, că în
coșul lui Onesyme peste jumătate din
bureți erau de cei veninoși și ciuleane
suspecte.

— Așa, nefericiutele, strigă glumeș
Courouvre, tu voiai să ne înveninez?

Cât pentru nima, mai treacă, dar'
pe femeia ta?... E îngrozitor!

— Bine și-am spus, că nu cunoaște
de loc bureții, observă Cristina cu dis-
preț. Naivul Onesyme, care toate le lua
la serios, devenise palid și se adînci în
săuse.

Ca să-l pedepsească, îl osilară din
coadă și-l trimiseră în pivniță.

În vreme-ce servitoarea așternea
masa, Courouvre declară că însuși voește
să pregătească mîncarea de bureți. Cri-
stina, care de comun simțea un disgaș
pentru trebuințele culinare, se oferi de
ajutoare și înocîndu-și o gură cu ciu-
euri, se puse să rază pesmeții, în vreme
ce Antoniu tăia mărunt alul, elămina cu
mînatăroile și cu aceasta amestecătură
umplea interiorul fie-cărui burete pe
care-l așeza apoi într'o tavă unde fer-
bea untul topit.

Puțin câte puțin, se stabili o inti-
mitate și mai familiară între cei doi ofi-
ciani. Cristina era încântată de fran-
cheța și vioiciunea acestui nobil alergă-
tor de păduri. Neașteptata aventură,
care-i strică monotonia vieții sale cas-
nic, îi dete o nouă animațiune. O hii
li rideau, buzele i înviorate lăeau să-i
se vadă miol și dinți albi ca laptele
și Antoniu devenea din ce în ce mai
amoretat de doamna casei. Schimbau
observații hazii și glumeau oa copii.
Dar' sub aparența ușurînței glumei lor,
printr' agomoteasele lor pufete de ris
se simțea câte-odată o tainică emoțiune,
neliniștită așteptare după ceva eveniment,

care o să schimbe felul lor de viațuire
și de gîndire.

Pe cînd Courouvre striga vesel
servitoarei mirate: „Foc în sus, foc în
jos, mica mea!...” Cu capul său al să rîs-
punzi de bureții mei! Cristina zicea
cu o zeflemea pigritoare:

— Ce bun bucătar te-ai face!...

„Ți-așgăgăit ohiemarea! privirile
lor se întîlniau și se contopiau înoc
una în alta; o turbure voluptate îi mo-
leșea. — O să devin eu serios amoretat?
gîndia Antoniu. — Acesta să fie omul,
care mă va face să cunos în fine amo-
rul?.. se întreba Cristina.

În vremea aceasta Onesyme rea-
păru. Aducea într'o coră patru butelii
prăvoase. Simțind gustul miros, care
se răspîndise deja prin cuină, zise:

— He! bine miroasă aici!... De
ne-am pune la masă!...

După câteva minute se așezară la
masă în sala de mîncare, gustîndu-și
oia din care bureții formau o pleasă
aleasă. Lumina galbenă ce-o revarsa
lampa le lumina deopotrivă cu flaconii
atât de diferiți. Cristina, puțin visă-
toare și cu ochii pe jumătate închiși,
gusta puțin din mîncare; Courouvre pe
lângă tot apetitul său de lup era abso-

tuținea, de-a pune în armonie apărarea tuturor intereselor cu dreptul ficării, de a căuta legăturile între prezent și suvenirul cele mai glorioase ale trecutului, de a pune la adăpost patria contra revoluțiilor *sub garanția virtuților publice*, a respectului față de legi, a tradiției ordinii publice și a libertății.

(Va urma)

Din Năsăud.

(Chestia directoratului dela gimnaziul superior fundational din Năsăud.

(Urmare).

2. Am zis, că pe dl Gheție nu l'a voit și nu l'a vrea comisiunea administratoare de fonduri.

Comisiunea administratoare de fonduri nu poate pune în fruntea gimnaziului pe acela din corpul profesoral, căruia chiar această corporațiune, ca cea mai competentă l'a dat vot de neîncredere.

Comisiunea administratoare are informații și primește informații directe dela corpul profesoral și e în deplină cunoștință de cauză cunoscându-l pe deplin pe dl Ioan Gheție.

Motivele amintite la punct 1, îl fac pe dl Ioan Gheție imposibil pentru onorificul post de director, fiind tras la îndoială și sdruncinat chiar moralul, condițiunea de căpetenie, pentru de-a putea sta cineva în fruntea unui institut, care *primo loco* are să cultive moralul.

Comisiunea fondurilor nu l' poate voi nici-când pentru că dl Gheție în îngâmfarea d-sale nici nu s'a gândit la comisiunea administratoare, ci cu preștiune și forță majoră a voit să se obțină nimicind cel mai cardinal drept al districtului legiunii a II-a române și la sfaturile și rugărilor colegilor a rămas mut, — avea înțuca în busunar, a lăsat cheile cancelariei, scoțând afară pe binemeritul, eruditul profesor și în diferite rânduri fost director pe dl Dr. Paul Tanco, singurul pe atunci îndreptățit la acest onorific post.

3. Am zis, că nu l'a voit și nu l'a vrea comitetul fondurilor. Acest comitet e corporațiunea, care are să fie sentinela averilor și drepturilor grănicierilor din al II-lea regiment de graniță dela Năsăud. E expresiunea și reprezentanța tuturor proprietăților averilor grănicierilor din cele 44 comune foste militare.

Când cel mai sfânt și cardinal drept ce-l mai avem, în mod voinic se calea în picioare, această corporațiune trebuie să își exprime veto al seu.

Apoi când diu voiește să-și ajungă scopul nu pe calea legală, respectând drepturile fondatorilor, ci fără consumământul patronatului cu presiune și forță majoră comite violare de un drept sfânt, o faptă criminală.

4. Am zis că nu l' voiește nici o suflare grănicieră și Român de omenie.

Încă dela început, de când s'a încapătușit în părțile noastre dl Ioan Gheție, în loc să se poarte cu reverință recerută față de acela, cari l'au ajutorat să ajungă profesor la gimnaziul nostru, din contră cu toată ocaziunea își arăta indignațiunea la auzul numelui de grănicier, care faptă l'a înstrăinat de tot de descendenții fondatorilor acestor in-

bit în contemplarea frumosului cap al d'nei Dordelu, în jurul cărui pârul buclat îl pune a aureolă de brun aurii; singur Onesyime, cu fața veselă, mesteca sdravăn, afla totu escelent și umplea păharele cu vinul de Arbois. Uneori Cristina strecura pe furie pe deasupra frunții plecate a bărbatului seu câte-o privire și surprindea ochii limpezii albaștri ai lui Courouvre fixați asupra ei. Atunci tină femeie și oasele ei deveniau gânditori și răspundeau de-a îndoaiele la relele glume ale lui Dordelu. Acesta, silindu-se să alimenteze conversațiunea prea fără vieță, readucea cu îndărătnicie pe tapet frumoasele isprăvi ale vechiului seu camarad și îi puneva întrebări indiscrete:

— În sănătatea ta, prietenul meu! striga Onesyime, și doresc ca să-ți afii cât mai curând o femeie onestă ca a mea!... Beau pentru viitoarea ta mi-reasă.

Toate fetele pe câte le-ai ademenit vor crepa de jalușie știindu-te înșurat, dar' cu atât mai rău de ele!

— Ei, nu mai zi prostii! protestă Courouvre. (Va urma).

stituțiuni, pentru că averea și drepturile fondurilor s'au format și câștigat din averea, sudoarea și sângele strămoșilor noștri, apoi cu ce nas vine un Gheție, ca să se ridice pe sine cu ajutorul directorului suprem și al ministrului — și unul și altul necompetenți — a conto drepturilor noastre câștigate prin sângeroase lupte și cu mari sacrificii, năgurate azi în statute sancționate de Maiestatea Sa?

Nu l' voiesc deci toți factorii competenți de a alege director gimnazial și de a dispune în bunul și averea lor și totuși dl Ioan Gheție, directorul subtitut impus, stă în fruntea gimnaziului nelinițit și cu capul — până la o zi — sus, pentru că îl voiesc Ilustr. Sa dl director suprem și Esceleția Sa dl ministru — apoi de drepturile districtului ce-l pasă.

Quo usque tandem abutere paci-entia nostra?

II. Greșelile nejustificabile

comise în această cauză de însuși comisiunea administratoare.

Comisiunea administratoare — să o spunem această afară de paranteză, — în cauza directoratului nu a desvolat destulă activitate, căci nu e de ajuns a aduce o hotărâre, ci se ține de demnitatea unei corporațiuni, ca ceea-ce a hotărârit, trup să se facă.

A face o alegere de director, a trimite actul în sus la înaltul ministru și apoi a l' lăsa în mâna soției, înseamnă aproape a nu face nimica. Actul îl rezolvă un referent, firește negativ — poate fără ca ministrul să fie informat obiectiv — și astfel urmarea este, că trebuie să recurgi la a 2 a, la a 3 a, la a 4 a alegere de director.

Comisiunea fondurilor trebuia prin o deputațiune să se prezente înaintea Esceleției Sale a dlui ministru, dar' notez, să des față chiar cu ministrul, căruia să-și spună, că ei reprezintă și vorbesc în numele a lor aproape 100.000 de grănicieri, enunțând sus și tare, că noi pe Gheție nu l' voim, pentru că avem motive pentru cari nu l' voim și că dela postul de director al gimnaziului nostru să-și pună pentru totdeauna pofa în oul!

Trebuie spus Esceleției Sale dlui ministru, că noi avem dreptul a dispune, căci a noastră și banii noștri, câștigăți pe cale dreaptă.

Să presupunem dela Esceleția Sa cu mult mai multă prudență, decât ce pentru o singură persoană, pentru un Ioan Gheție chiar, să se pună în conflict cu acel înțut întreg, care odinioară a dat al II-lea regiment române de grăniță pentru apărarea acestei patrii și a tronului.

Nu știm motivele, în urma cărora comisiunea administratoare a rămas acasă, nimicindu-se astfel 4 alegeri de directori fără nici un motiv fundat.

Videant consules! Videant patres conscripti! La adresa a lor vre-o doi membri din comisiunea administratoare își permit a face și următoarea observare:

Pe cel-ce te prinde de grumazi, despoindute de tot ce ai mai sfânt și drept, pe acela trebuie să-ți înconjur și desprețuești, chiar și la masa albă... Trebuie abandonat câteodată principiul *Amicus personae, inimicus causae*, fiind cauza legată strins de persoană. Deci încă odată: *Videant consules, videant patres conscripti!*

(Va urma).

Revista esternă.

Serbia.

În urma numirii ministrului Tînjar Marcovici circula șvonuri despre o lovitură de stat și suspendarea constituției. Noul ministru-president, generalul T. Marcovici, a fost mai înainte comandant de gendarmerie și el a fost cel-ce a scos cu forța pe regina Natalia din Serbia. El va executa ori-ce ordin dat de regele, chiar dacă l'ar porunci acestuia să suspendeze constituția sau să spânzure pe toți radicalii.

Intre radicali s'a produs o scisiune. Radicalii independenți și radicalii moderați au declarat, că nu mai pot lucra mână în mână. Moderații au hotărârit să facă o opoziție locală cabinetului și să editeze un organ de partid.

După o știre neconfirmată încă, contra ministrului de Interne Teodorovici s'a făcut un atentat, pe când venia dela cameră. Niște necunoscuți au tras asupra lui trei gloanțe de revolver, fără

să-l atingă. Unul a srit cu un ouțit asupra lui, dar' a fost desarmat. Atentatorii au scăpat.

Prezum se vede, Serbia promite a se face din nou interesantă.

Bulgaria.

După știri soșite în Constantinopol lt. colonelul Iancoff a trecut cu o parte a bandei sale pe teritor grecesc. Înainte de aceasta trecere a lăsat celor rămași în vilaștul Monastir steagul, declarând, că la primăvară se va reîntoarce și-și va reîncepe activitatea.

Ministrul de războiu, generalul Papricoff, a refuzat să primească demisiunile din armată a 80 ofițeri de origine macedoneană, pe motiv, că nu poate să admită o demisiune colectivă.

Rusia.

În urma trădării comise în statul major din Varșovia cele mai multe fortificațiuni din Polonia rusească au rămas fără valoare, fiind cunoscute cele mai intime detalii ale lor. Administrația de războiu e deci necesită a face în punctele de importanță strategică fortificațiuni nouă. Fortăreața Lomza și întreg țărmul drept al râului Narva, cari formează în cazul unui războiu cu Germania cea mai importantă linie defensivă la vest, vor fi înzestrate cu sâpături nouă. Fortăreața Ossoveț va fi refăcută. Lucrători poloni nu se folosesc la aceste lucrări, ci numai Ruși aduși din centrul Rusiei.

Știri mărune

Ministrul Chamberlain a plecat la Africa de-sud.

Dintre vasele turcești, trimise de Turcia contra pirajilor din Marea-roșie, numai unul va sosi acolo, celelalte fiind de tot deteriorate.

În Portugalia amenință să izbucnească o revoltă.

Sinod protopopes.

— Din districtul protopopesu gr-cat. al Aiudului —

— 27 Noemvrie c.

În 18 l. c. clerul tractual gr-cat. l' a ținut sinodul de toamnă în opidul Aiud, la care au participat întreaga preoție districtuală, afară de 3, apoi toți docenții și câte 2, respective 3 delegați din fiecare parohie.

Sinodul l' a premers a. liturgie, celebrată de prea on. Ioan Maior, protopop, asistat de Aureliu Pasou, parohul Aiudului de sus, și Traian Todor, paroh în Cacova.

După a. liturgie ne întrunirăm în localul școlii gr-cat., unde la 8^{1/2} ore, precis, s'a deschis prima ședință prin o avântă vorbire din partea prea on. domn protopop.

Din bogatul program voi aminti numai punctele de interes general. Se citește protocolul luat în 11 Noemvrie 1901, și clausula de aprobare a Prea Veneratului Consistor, în care e vorba de înființarea unui fond tractual al cultului.

Apoi a urmat consultarea asupra modalității, de a manipula averea bisericilor și a școlii mai ușor, și cum s'ar pute încesa mai sigur restanțele și interesele? Fiind avântă o întrebare de interes general s'a și vorbit mult la această temă. Prin vorbiriile tuturor s'a constatat, că indiferențismul e cauza de averea bisericilor și școlară crește numai pe hârtie, dar' aievea nu. Ca această anomalie să se afliască odată, pe viitor se împune suratorilor strict, ca să încaseze interesele restante și curente sub pedeapsa cea mai grea, făcându-se totodată responsabili pentru daunele eventuale.

La 2 ore după amiază se deschide a 2-a ședință, care avea să pertracteze proiectul de statute al fondului eparhial în general și în special, dar' până-că referențele comisiunii încredințate cu cooperarea statutelor fondului, dl Ieronim Man, cooperat în Băgău, a citit statutele, timpul a înaintat tare și la cererea membrilor sinodali, sinodul s'a prorogat pe un timp scurt. Presidiul mulțumește membrilor pentru bunăvoință și interesul viu arătat față de cauzele bisericilor, exprimându-și tot odată bucuria, că cei chemați a promova interesele bisericilor și școlărie s'au prezentat în număr așa frumos.

Serate de-ale meseriașilor români.

Sibiu, 28 Noemvrie c.

Ședința literară a 11-a, ținută aseară Joi la 27 Noemvrie s. c. în localitățile Reuniriilor sodalilor români din Sibiu, ne-a întrunit eșăgi pe mulți, pe foarte mulți, încât abia ne-au încăput cele 3 sale ale Reuniriunii, la o distracție sufletească de peste 2 ore. Această ședință, între altele, se remarcă prin faptul, că meseriașii noștri au ținut ca la această ocaziune să des prezidentului Reuniriunii, dlui Victor Tordășanu, noue dovezi despre dragostea și încrederea, cu care îl urmăresc în toate acțiunile sale, ținute spre binele și înflorirea neamului în genere și a noastră a meseriașilor îndosebi.

Notarul Reuniriunii, dl Ioan Apolzan, îndată la deschiderea ședinței rostogolește următoarele: »Preaestimate d-le president! Înainte de a pucele la cetirea protocoalelor ședințelor administrative, plăcut îndatorat mă simt a vă aduce în numele membrilor Reuniriunii noastre, ale cărei destine în mâinile d-voastre stau, respectuoase felicitări de ziua onomastică. Cu neputință m' a fost să fac această Luni, când ați srbat. Pentru aceea, Vă rog, să primiți ale noastre felicitări și astăzi, câteva zile mai târziu, permițându-mi totodată a adăuga și o a doua rugare, anume: de a nu privi în ele îndeplinirea unei simple formalități, ci efluxul sentimentului de recunoștință, stimă și dragoste, ce în adâncul inimilor noastre nutrit este pentru d-voastre, pentru bărbatul, care cu zel neobosit lucrează pentru ridicarea reuniriunii noastre la noua isbândă... să-și puteți duce destinele la limanul dorit. Să trăiți la mulți fericiți ani!»

Presidentul nostru, adânc mișcat de această nouă dovadă a alipirei și dragostei, ce l' se păstrează din partea acestora, cu cari împreună muncește de ani de-a rândul, declară, că privește în această manifestare cea mai înaltă recompensă a ostensiilor sale. De încheiere ne roagă, să fim și dame și domni, în definitiv toți acela, cari ne-am grupat în jurul stindardului nostru, deapănarea cu dragoste cătră afacerile nouă concretizate și victoria va fi pe partea noastră. Aplauze prolongate au însoțit atât vorbirea notarului, cât și a presidentului nostru.

Nimbul srbătoresc dela începutul ședinței s'a menținut în tot decursul ei. Protocoalele ședințelor administrative, cetite de dl Apolzan, ne-au relevat acte de srbări. Chiar și afacerea, de altfel înduioșătoare, a morții și a îngropării mult regretatului controlor al reuniriunii, Ioan Rogea, în felul cum ea a fost tratată de membri, ne-a procurat o mulțumire sufletească srbătorească pentru împlinirea unei datorințe față de omul, care sentinela a fost pe lângă reuniune până în ultimile sale clipe. Din protocoale am mai aflat cum comitetul atrage atențiunea membrilor asupra concursului pentru stipendii din fundațiunea fericițului »Andronic», cum se insistă pentru sporirea fondurilor reuniriunii, dar' cu deosebire ne-a satisfăcut sporal »Casetele de cruce», unde ne elocăm spre fructificare prisoasele noastre de bani. Ca un lucru de mai mare actualitate s'a remarcat spelul în cauza »Darurilor de Crăciun pentru săracii noștri».

Bogatul program al seratei a fost precedat de corul bărbătesc, care a executat compoziția »O! O! O! Hai în horă de-a juca», de G. Dims. Mititica și o ariță Maria Arșigan ne-a redat respect și cu pricepere poesia »Patru regine», de V. Alexandri; sodalul pantofoar, dl Vasile Dumitru, s'a achitat spre mulțumire de poesia »Numai una», de G. Cogbuș. »Amintirile», declamate de d-șoara Paraschiva Apolzan, au fost cât de bine primite. Dl Nicolae Bratu ne-a citit frumos și cu accent bucată »Poveștea unui om leneg», de I. Creangă. Dl Nicodim Rusu, sodal pantofoar, prin cântarea unei »Serenade» ne-a dat nouă dovezi despre vocea l' plăcută și melodică. Sodalul croitor, dl Dem. Jurca, declamând poesia »Suvăniere», de Anastasiu Tuduceșcu, ne-a arătat cum d'a în timpul liber se îndeletnicește cu lectură. D-șoara Ana Banea, frumusea oară imăriașă din »Sâmbăta morților», ne-a înveselit inimile prin predarea fără greș și cu mult sentiment a poesiei »Legenda Ciocărliei», de G. Cogbuș. Sodalul croitor dl Nicolae Neagoe ne-a declamat bine poesia »Fericirea». Urcând după toate acestea micuța Maria Arșigan

podul, ne-a executat mai multe compoziții frumoase la o cliteră, acomodată mititeilor ei degate. Sodalul cismar dl Filimon Delorsan a produs mult haz prin felul cum ne-a predat poesia »Vulturul și țărânu», de C. B. Clehor. Dl A. Bana, cleric, a executat câteva compoziții la pian, ear' după d'a domnișoara Elena Bicu, bine cunoscută noastră actriță și zeloasă coristă, a declamat nu se poate mai bine poesia »Triumful amorului», de T. Speranță. Încheierea seratei a format-o corul bărbătesc cu un frumos marș.

Erau orele 10 și jum. când dl president mulțumește tuturor pentru toate prestațiunile și invitând la ședința a 12 a din Decemvrie declară ședința încheiată.

Din parte-mi adaug, că mult îmi convine modul cum meserieșii noștri își petrec timpul liber și cum afacerile lor atrag tot mai multă lume în jurul reuniriunii! Bine ar fi să aibă cât mai mulți imitatori.

»Răsboiu».

Cronica zilei.

Sibiu, 28 Nov. n. 1902.

Nou director al institutului de credit, »Sălăgiana". Din Jibou ni-se comunică, că în 18 c. la institutul de credit și economii »Sălăgiana" din Jibou a fost ales de director dl Emerio Pop, avocat în Cluj. Institutul a câștigat un valoros conducător prin această nimerită alegere.

Convocare. Reuniunea învțătorilor gr-cat. din despărțământul »Roșia-montană" își va ține a XI-a adunare generală în 9 Decemvrie st. n. a. c. la 8 ore a. m., în școala gr-cat. din Abrud.

Din program relevăm următoarele: Prelegere practică, ținută de dl inv. din Abrud. — Deschiderea ședinței prin președinte. — Observări obiective cu privire la prelegerea practică. — Încașarea taxelor restante și curente. — Disertațiune ținută de dl inv. Georgiu Giurgiu. — Cetirea și verificarea proceselor verbale din adunarea precedentă. — Defigerea jocului pentru adunarea viitoare. — Verificarea procesului verbal.

Constituire. Societatea de lectură a tinerimii dela institutul ped. teologic ort. român din Arad s'a constituit sub conducerea m. o. domn prof. Dr. Ioan Petran pe anul administrativ 1902/3 în modul următor:

Comitetul: President: Romul R. Rațiu, teolog curs. III; secretar: Virgil Cosma, teolog curs. II; notar: Traian Dabalea, pedagog curs. IV; bibliotecar: George Nestor, teolog cl. II; vice-bibliotecar: Nicolae Hărdușiu, pedagog curs. III; controlor: Ionif Leu, pedagog curs. IV; casier: Lazar Iacob, teolog curs. I.

Comisia literară: President: Moise Popovici, teolog curs. III; membri: A. Papp, teolog curs. II; Adam Valu, teol. curs. I; Nicolae Radovan, pedagog c. III și Nic. Cristea, ped. cl. IV.

Comisia musicală: President: Iuliu Olariu, teolog curs. III; membri: Aurel Raica, teolog curs. II; Vasile Spân, teolog clasa I; Stefan Ștefu, pedagog curs. IV și Ioan Tochoniță, pedagog c. III.

Comisia revizoră: Referent: Alexandru Flores, teolog cursul II; membri: Teodor Vulpe, teolog c. I și Ioan Vereș, ped. c. III.

La fondul de 20 bani, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu» pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au dăruit următorii: Dr. Victor Bontescu, honyed 1 cor.; Dr. Lucian Borda, candidat de avocat 20 bani; Nicolae Maiores, honyed 1 cor.; Petru Tincu, funcț. 20 bani; Constantin Băila, honyed 1 cor.; Victor Tordășanu 20 bani; Vasile Crigănu, notar în Cornăești 60 bani.

Veneția înghețată. De câteva zile suflă peste Veneția un viscol atât de grosnic, încât mai mult decât s'au înecat. Un vas înecroat cu rufe în valoare de 10.000 lire asemenea s'a înecat; zăpada stă morman pe piețele publice.

Pe locul, unde a fost clopotnița St. Marcu, azi ruinele turnului sânt acoperite de zăpadă, dând iluzia turnului dispărut.

Spectacolul orașului e de tot pitoresc cu lagunele sale înghețate, dar' iarna aceasta nu e de loc iubită de Venețieni, din cari mulți și-au rupt neșeurile alunecând pe ghiță.

»Știi măndro când ne iubeam" este titlul unei nouă compozițiuni musicale pentru cor de bărbăți de Timoteiu Popovici, profesor de musică la sem-narul Andreian, apărută de curând la tipografia N. Kraft (reproducere din »Amicul poporului» pe anul 1903) și se poate căpăta dela autor în Sibiu cu prețul de 50 bani, 10 bani porto, franco.

Autorul „Cărții de Aur” eliberat. În urma sentinței condamnatoare a tribunalului de presă din Cluj autorul „Cărții de Aur” dl Teodor V. Păoșianu a fost deținut imediat și eliberarea l-a fost condiționată de depunerea unei sume de 5000 cor. După o deținere de trei zile dl Păoșianu, până la rezolvarea recursului său înaintat la tablă, a fost eliberat din închisoarea din Cluj și astăzi s'a reîntors la Sibiu.

În privința „Cărții de Aur” mai amintim că procurorul ceruse nimicirea întregii cărți, ceea ce tribunalul n'a admis rămânând a se configura numai paginile învinuite.

Prinderea postului în Sibiu. Nu știu, sau vreau prea timpuriu sosește ieri, se arăta prețul „Adonis”, purtător de nume al unui martir, cum ar fi d. es. Victor, destul de în anul acesta prinderea postului de Crăciun a luat aici o haină sârbătoarească. Membrii — bărbați și dame — ai Reuniunii de muzică, onorabili și alți stimabili ai purtătorului de nume Victor n-au intrat într-o sală a hotelului „Unicum” unde în voe bună, între armonioase cântări corale, toaste, muzică și chiar și joc au serbat lăsatul dulcelui. Câte momente dulci de dulci plăceri n-au avut dragălașele cultivatoare ale muzicii! Improvizata prindere a postului a suocet foarte bine și dă speranță, că carnavalul va adăuga și alte bucurii la impresiunile remase din sara mușonului Victor.

Între viriliștii reprezentanți orăgenesți din Sibiu sunt și următorii: Romani resp. instituții rom.: Ioan Roșianu, arhiepiscop și metropolit, cor. 3646 — (dublu), Dr. P. Cosma, director la „Albina”, 1432 — (dublu), „Albina”, cor. 1180 49, Dr. I. Presa, adv. cor. 1100 22 (dublu), Ioan Moldovan, cor. 1012 85, fondul seminarial gr.-or., cor. 886 20, Fondatiunea Andronic, cor. 815 —, Zaharie Boiu, protopresbiter, cor. 749 39 (dublu), Octavian Rusu, adv., cor. 719 20 (dublu), Fondul eședraului gr.-or. 707 04. Suptești: Fondul rudolfin gr.-or. cor. 575 45, Alexandru Lebu, econom, cor. 570 91, d-na Iosefina Popu, 557 02.

Promotiv. Ni-se sorie din Cluj, că în 15 Noemvrie n. a. e. a fost promovată la rangul de doctor în științe juridice la universitatea de acolo dl Ioan Miclea, pretor în Sebeșul-săseș.

Relațiuni restabilite după 2393 de ani. „Morning Post” relatează din Atena faptul că, Ibrahim Khan Mauin Doleli, noul ministru plenipotențiar al Persiei pe lângă curțile din România și Grecia, va sosi în curând în Atena pentru a-și prezenta scrisorile de acreditare. Aceasta se va face într'un mod cu totul solemn, căci se va sârba împăcarea între Greci și Persi, întreruptă de 2393 de ani.

Albumul societății de binefacere. Albumul societății de binefacere pentru asilurile climatice (pentru copii cîrtoși) publicat la Viena pe ocaziunea împlinirii anului al unsprezecelea de existență a Societății, conține pe prima pagină următoarea frază: În frunzele, trimisă de Carmen Sylva: *Laorimile sunt luminoase, căci reflectează cerul.* Albumul conține fraze de Bacelli, Zola, Lombroso, Bjornson și de alte celebrități. „Neue Freie Presse” din Viena spune, că Carmen Sylva ajută pe sârbi, și mai cu seamă pe copii, nu numai cu vorbe ci și cu fapte.

Împăratul Wilhelm și Târui în Roma. Din Roma se anunță că ministrul de interne Giolitti a avut o înțelegere cu ambasadorul german și rus în privința măsurilor de precauțiune ce trebuiesc luate cu ocaziunea petrecerii în Roma a împăratului german și a celui rusesc.

Regele Italiei dorește ca peatra fundamentală pentru statul lui Umberto să se pună în prezența împăratului Germaniei.

Tot atunci se va sârba în prezența ambilor domnitori punerea petrei fundamentale a statului lui Goethe donată de împăratul Wilhelm Statua va purta următoarea inscripție: Goethe, urbi et orbi vixit, Donau Imperatoris Germaniae.

Educațiunea în familie și divorțul. D-na Constanta Dunca Schiau a ținut în sala palatului universitar din Iași o conferință despre „Educațiunea în familie și divorțul”. Zărele din Iași ne vestesc, că ilustra conferințară a tratat această chestiune cu mare talent, descriind în colorite cele mai vii și mai luminoase chipuri primejdios, în care se face educațiunea de familie în România, dovadă: numeroasele divorțuri dela tribunale. Sentimental religioasă, armonia și viața morală dintre părinți, sânt cele două condițiuni principale, după această nobilă conferințară, pentru o bună educațiunea la copii. În urmă, rețetele statule făcute de ea, pentru înfruntarea unei societăți, făcând apoi la mamele române ca să se încredă ca membre, care să se îngrijescă de aproape de educațiunea fizică și morală a copiilor români.

Pentru studiarea comerului Ro-maniei. În cursul acestei săptămâni o comisiune industrială din Viena va veni în țară pentru a studia comerul Româniesi și în special al portului Galați. Comisiunea va sosi dela Orșova cu un vapor special.

Patinatul. Profețiile despre o iarnă grea par a se adeveri. Din toate părțile sovesc știri despre căderea neobișnuită a temperaturii. Și la noi s'a sem-nalat iarna prin ger aspru, fără zăpadă. Pentru amatorii plăcutului sport al patinului sânt cele mai bune prospecte. În orașul nostru, unde acest sport e foarte mult cultivat, „Reuniunea sibiană” pentru patinat, a pus deja de o săptămână laolaltă un dispozitiv de acest scop, la dispoziția publicului. Abonamentele se pot face în fiecare zi de lucru, cu excepția zilelor de țir, în magazinul de ferărie al dlui Fried. Ozikely, Piața mare, până inclusiv în 4 Decemvrie n. e. După acest termen se solvește o taxă de întârziere.

Directiunea Reunionei e pus în perspectivă pentru sezonul acesta cele mai plăcute distracții.

Procese ciudate. Marți s'a per-tractat înaintea tribunalului din Timișoara punerea sub acuză a dlui E. Magias pentru calumnie și vătămare de onoare la adresa Cuvoșiei Sale a ale-sului domn episcop Vasile Mangra. Judecătorii, cari de bună-seamă n'au putut fi învinuiți nici de hamzști nici mang-riști, au aflat de bine cum se vede în urma probării a nu-l pune pe dom-nul Magias sub acuză. Dl Magias cu seta una a scăpat de caterile, dar mai are să stea față și cu Cuvoșia Sa-dl Roman R. Ciorogariu tot pentru calumnie și vătămare de onoare. Așa-l, o-orile trebuiesc reparate și psoșoșii cate-riștii!

Decan al facultății de litere din București. Dl I. Bogdan, profesor uni-versitar, a fost reales cu majoritate de 10 voturi, ca decan al facultății de li-tere din capitală.

Alesul decan a fost recomandat mi-nisterului instrucțiunii spre a fi con-firmat.

Turcia contra piratilor. Pentru suprimarea pirateriei Turcia a trimis în Marea-Neagră patru vase de lincă, din cari numai unul va sosi în curând la locul destinațiunii.

Celelalte trei n'au putut porni, din cauză că sânt stricate. Poarta a invi-tat ministrul marinei de a lua locu ac-este vase prin altele, capabile să țină ma-re și de a ține gata marea și alte vase în bună stare, pentru-că are obligați-a către Italia de a suprima cu desăvîrșire pirateria în Marea-Neagră.

Un consilier de ambasadă ame-rican floromân. Dl Jules Wallace Rid-die, consilier al ambasadei americane din Petersburg, a cerut dlui A. D. Xe-nopol, ilustrul nostru istoric, să-i tri-mească „La question israelite en Rouma-nie”, care a apărut în revista „La Renais-sance latine”, din Paris și în broșuri aparte.

Dl Riddle este filoromân și cunoa-ște limba română. Se asigură că dacă d-na ar fi fost la New-York, poate ar fi împedecat nota americană în chestiunea ierusalită.

Dela teatru.

Mercuri seara s'a dat în Teatrul oră-genesc din loc opera „Die Puppe”, su-jetul acestei opere e cam estrava-gant, dar muzica e foarte dragălașă. Tinerul, dar talentat actor, dl Necoul, reprezentând pe naivul și sfiduosul „Lancelot”, și-a jucat rola foarte bine. Asemenea d-goara Schwarz (Alesir), de-lectând publicul cu vooea ei. Cunoscutul și plăcutul actor, d-nul Redi, și-a jucat, ca todeauna, rola cu o dibăcie de uimit. A delectat publicul cu baritonul lui frumos, d-nul Schniewiss (Madimus). Au mai jucat și d-nii Morocutti și Ol-schinsky. De amintit mai este d-goara Weiser, care, cu un umor admirabil, a jucat pe învătăcelul din atelierul lui Hilarus. Peste tot, actorii s'au alitit și mulțumească publicul, care n'a fost în număr îndestulitor. Gig.

Sămbătă, 29 o., va fi prima repre-sentație a operei deja anunțate, „Das süsse Mädel”. Componistul H. Rein-hardt și-a făcut cu pieșa asta dragăță dintr'odată un nume. Nu este obiș-nat de operete, pe care se nu fi scenat „Das süsse Mädel” succese bogate. Sperăm, că și pe scena teatrului din Sibiu va fi tot așa.

Vieța socială.

Producțiunea din Vieța-inf.

Duminecă, în 17 Noemvrie n. intelligența din Teara-Oltului a avut ocazia de a-și procura oțetă clăsiur plăcută la producțiunea teatrelă din Vieța-inf-ferioară.

Vieța e un centru în partea din jos a comitatului Făgăreș și noi cei din jur cu tot dreptul așteptăm, ca Viețenii să ne dea ocazia a ne întruși din când în când, cu atât mai vitor că din primăvară aferă de adunarea despărțimên-tului „Asociațiunii” nu ni-s'a mai im-biat niciătri această ocaziune. Viețenii s'au și achitat splendid de această doto-rină, căci prin producțiunea de Duminecă, trecută au satisfăcut pe deplin așteptărilor publicului din jur.

Prog-amul a fost variat și bine ales, punctele lui au fost eșecutate cu toată preciziunea.

Cu deosebire monodlog „Alma ro-chie lungă” la care predă d-goara Alina Bănciu cu atăta originalitate, că face cinste d-goarei diletante. A și fost răs-plătită cu aplauze nesfârșite. Tot așa de bine a jucat și rola mamei-oriței „Crina” din piesa „Oirava de bărcioși”.

Dl Bărbat în rolu lui Ioanuc, uo-nic de pantofar încă a fost original, fă-când cu rolu seu publicul să ridă în-truna.

Dustul „Codrule, frate de cruce-eșecutate de d-na Lucrăția Borzea (prim) și d-goara O. Bănciu (secund) încă a su-cet bine; tot asemenea a eșecutat și dl G. Fuciu, solo din „Resunatul Ardealu-lui de Vidu și dl Aurel Borzea a de-clamat poezia lui Coșbuc, „Treia doamne și toți treia”.

Punctul de forță al producțiunii a fost însă piesa „Moștenirea dela rășonata” comedie într'un act de D. R. Rosetti (Max).

E o piesă de tot rașuită. Aproape toate scenele din ea sânt foarte hazlii, și mai punând în aceea, că toate rolu-ile au fost foarte bine și natural inter-prețate, publicul a urmărit cu cel mai mare interes dezvoltarea acțiunii până la sfârșit, acoperind cu aplauze pe dile-tanții, George B. Boieru (Potomeseon) G. Fuciu (Brădescu) d-na L. Borzea (Ar-gir), d-goara O. Bănciu (Elisa) și dl A. Borzea (Căpit. Cipriliță). În genere vorbind atât producțiunea cât și petre-cerea au succet cât se poate de bine.

Public a fost destul de numeros și ales, unii chiar din depărtări.

Un lucru însă nu-l pot trece cu ve-derea. Prețimea aproape în genere, mulți dintre notari și unii dintre învătători chie din astădată s'au ținut — se vede — de așădată să strălucetă-că prin absența dumnilor; preții din Ucea-de-jos și de sus și din Arpaș, Câr-țișori, Feldioara, Drăguș, Voila, și Ba-cleșan, apoi învătătorii și notarii din Voila, Baclean, notarul din Drăguș etc.

S'a remarcat desemenența absența Făgărășenilor, cu excepțiunea dlui Dr. Șenchiu, singurul care și-a ținut de doto-rină să se prezinte și de astă-dată.

Să vede încă, că d-nilor advocați din Făgăreș le place numai oțetă din provincie, dar când e vorba să aprin-jinească și să ridice prin prezența do-minialor o întrușire socială-culturală din provincie, nu-și iau atăta osteneală să se cobească până acolo. Răpitor.

Daruri de Crăciun pentru sârării nostri.

„Mila dată sârărilor te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și vieță vecinică”.

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, d-na localul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

E frig! Corpul omenesc are acum ea nioi-că de adăpat, și mai multă tre-buincă de îmbrăcăminte. Cei mai favorizați de soarte, cei înzestrați dela bunul Dum-nezeu cu averi, și-au adunat până în acest timp de amorie, în jignetele lor cele trebuincioase pentru traiu. Mulți sânt între noi însă, cari deși muncit au din greu în tot timpul, nu le-a fost dat să aibă tocmă pentru acest anotimp al ori-veșului și înghețului cele mai neapărate pentru înălzirea corpului și a inimii. Ajutorarea celor lipsiți e una din doto-rințele creștinești profesate de Isus-Omul, care pentru a noastră mântuire s'a născut, a viețuit între noi, moarte a luat și sârăși a înviat.

Învătăturile dumnezeiești ale măn-tuitorului lumii se înălțasească mai ales acum inimile noastre pentru lucruri bine-plăute și lui D-zeu și oamenilor.

Conduc de acest consideratiun de înaltă morală creștinească, comitatul Reuniunii noastre de călăva ani încoace își numără între a sale datorițe a pe-la la inimile generoase pentru oate un pi-eur de balsam vindecător pe seama cel-lor lipsiți. Oate mame vălăvite și numai cu sușetul în oase și înăunjurate de nu-măroși copii, căți orfani nevinovați și

căți oameni scăpați și neputincioși vēr-sat-au lacrimi de multumită și înălțat-au rugăciuni de recunoștință pentru toți aceia, cari îndurare au avut pentru ei, și sârăși căți din cei milostivi n'au avut mulțumirea sufletească bine știind, că din darurile lor, părtași au făcut pe cei cari vrednici sânt de miluire.

Rugăminte noastră prea umilită de data aceasta este, ca cei cari nu trăiesc în lipsuri să binevoiască a ne sta și acum într'ajutor la împlinirea acestei datorițe creștinești.

Darurile sânt a se preda în localul Reuniunii noastre și se vor împărți între sârării nostri în ajunul sârătoilor Naș-tării Domnului.

Sibiu, 12/26 Nov. 1902

Comitetul „Reuniunii sodalilor ro-mâni din Sibiu”.

Vic Tordășianu, Ioan Apolcan, president. notar.

Bibliografie.

„Căldarul Poporului”.

Al optprezecelea an din „Căldaru-l Poporului” e gata să pornească de nou pe drumul către casa țerănilor, me-seriașilor, comercianților și inteligenților nostri. Precum în fiecare an, așa și acum „Tipografia” s'a strădui să pună în mână oamenii nostri un căldar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care se fie adecă o carte păstrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar pă-re după firea căldarului.

După obicnuita parte calendaristică, apoi postă și telegraf, despetințe, ur-mează un capitol lung despre bisericile și școalele noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, însoțiri de negoț, bănci, cu-prinzend, date bogate și nou, după schimbările, ce s'au întâmplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin „Credeți Română” e introdusă numai decet o frumoasă și îndușitoare biog-rafie, predrată cu poezii, a nemuri-torului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iași, Moldovei, dl Grigore C. Butureanu, care atâtea căldură a pus în descrierea vieții eroi-lui nostru, încet din nou s'a ade-verit, că Români, fie la Murăș, fie la Tisa, fie la Dunăre, fie la Prut, una simțesc. În fruntea biografiei se afla chipul lui Iancu, așa cum nu s'a mai publicat până acum nicăiri. Sub icoană e inscripția proprie a lui Iancu.

Urmează o drăgălașă poezie de T. Șerbănescu, apoi o glumă și după ea biografia episcopului Mihail Pavel în fruntea portretului lui, făcui căva anume la Viena pentru „Căldarul Po-porului”. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena M. Ardealescu, după care e icoana mormântului lui Bă-rnuțiu. O anecdotă „Copiii Tiganu-lui” de Teodor Speranță, veselnicul scrii-tor al nostru, apoi o înaltă istorisire din viața țerănilor de poetul A. Vla-huța, urmată de o glumă, premereg por-tretul regretatului poet bănașean Vic-tor Vlad Delamarina și o poezie glu-meată a lui, „Papricășu nașului”. Ur-mează o nouă poveste, apoi portretul tinerului rege al Spaniei. Dl I. Geor-gescu a scris un articol foarte instructiv despre negoțul cu ouă. O poezie fru-moasă „Codrule, Măria-Ta...”, o snoavă „Ovrieul la rain”, și apoi urmează „Ră-vașul nostru”, această gazetă anuală, care pe 23 de pagini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria popo-rului român și în lumea largă în curs de un an. Revașul e presărat cu șapte icoane, portrete de-ale generalilor buri, doamna Kriger, Roosevelt, Abduraman, Abibula ș. a.

După revaș se continuă articolul din anul trecut „Bucătaria țerănilui”, scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfa-turi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, careia îi urmează țerurile.

Notă. Căldarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 46 bani (23 cor.) cu poșta cu tot. Pentru înăunjurarea epseilor cu poșta se reco-mandă, ca să și-l procure mai mulți deodată.

„Enciclopedia Română”, publicată din înășărinarea și sub auspiciul „Aso-ciațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” de Dr. O. Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii Vol. III. fasc. XXVII (Petricani — Pri-siceanu).

La începutul lui Iunie a.c. a apărut un nou fascicol al acestei mari publi-cațiuni, cuprinzând 2000 articole din li-terați P, conținând dintre articolele mai bogate ale alfabetului. Din cuprinsul vast al acestui fascicol vom remarca și de astădată articolele de interes romă-nesc, și anume în primul rând biogra-fiile: Petricani-Galați, Petrino, Păușcu, Pherekyde, Philippide, Piekarski, Pipoș, Pleșoianu, Pletos, Poenaru, Polizu, Pom-piliu, Poni, Pop Pops, Popasu, Popea, Popescu, Popfui, Popovici, Popp, Por-cioșu, Porumbescu, Poteca, Prăjescu, Pri-siceanu, etc. În partea istorică găsim mai multe articole de Dr. D. Onciul S. Floru, Aguletti, etc., împreună cu ma multe articole geografice interesante de col. Iancușu și alți ofieri din inst. geo-gr. mil. din București (între altele: Petro-șeni, Poarta de fer, P. orientală, Predeal, etc.), și art. arheologice de Teohari An-tonescu (între altele: Tesaurul dela Pie-troșeni), etc. În materie literară găsim numeroase art. mai mari de M. Străiban (Plautus, Plinius, Plutarh, Poesia, Poe-tica, Poveste, etc.), D. Evloceanu, etc. Jurisprudența e reprezentată prin D. Scriban (Plămăuire, Prejudiciu, etc.) Științele politice prin Urseanu (Popor etc. ear' cele economice prin N. Ideru. De remarcă sânt și numeroasele art. de medicină și igienă de Dr. Felix (ta-tăl și fiul), Imerwoll, Crănicianu, Ta-lășescu, Dr. Beu, etc., apoi cele de botanica, lucrute de puterile inst. bot. din București (între altele: art. Plante și Pomi de Radianu), cele de zoologie de Moșil și Popovici-Voitești, și de mine-ralogie de L. Mrazek. În materie de astronomie și geozek. fizică găsim lu-cruri de Murgoci (Pol. Plante, etc.) În chimie de Minovici, în fizică de Viocu și în filosofie de Dragomirescu și Pletos. Științele militare sânt reprezentate prin locut-col. Aronovici și Bălescu. Dintre celelalte articole mai mari mai amintim: Petrol, Philoxera, Fotografia, Pictura, Pravila (de Dr. Radu).

Această epuicăre fugitivă arată bo-băția cuprinsului fasciculului de care vor-gim și numele înșirate sânt cea mai bună garanție pentru valoarea scrie-rilor ce le cuprinde.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de pre-numerare pentru un tom broșurat cor. 20 —, legat cor. 23,20 (în România: lei 25 —, resp. 28,50).

Legiuirea țerii noastre. Cu-noștințe de drept constituțional. De Dr. Victor Onigor. Atragem atențiunea asu-pra acestei cărți, a cărei lipsă s'a simțit a noi.

Prețul 1 cor., se capătă la autorul în Bistrița (Bessteroze).

Tablouri românești.

La administratiunea „Tribunei” se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului An-dreiu baron de Șaguna . . cor. —40
Portretul Metropolitului Sterea Șuluțiu —40
Portretul profesorului Grego-riu Silași —30
Prefectul Avram Iancu în frun-tea oștirii —40
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului . . —30
Catedrala din Blaj —60

Sosiți în Sibiu.

La 28 Nov. a. 1902.

Hotel „Împăratul Romanilor”. Oprișca, Brad, Bayersdorf, Sebeș, Bohdanoviz, Hermann, Herșan; d-na Hedvig, Viena; Limba, Verșet, Veit, Brănuș.

Hotel „Neuriner”. Zimmermann, Brașov Gilga; Rimnic; Szobotka, Budapesta; Hentea, Reghin; Horvath, Șomcuta.

Hotel „Meltzer”. Süß, Szarvas; Virag, Alud; Kronberger, Budapesta; Kunerth, Boz.

Hotel „Habermann”. Boroșescu, și fam. Rimnic.

Hotel „Central”. D-na Ambrovița, Krityn, Timișoara; Balog, Budapesta; Szabo, Fekete, Oluj; Stein, Raab.

Teatru orăgenesc în Sibiu.

Directiunea: Leo Bauer.

Sămbătă, 29 Noemvrie n.

„DAS SUSSE MÄDEL”. Operetă în 3 acte de Heinrich Reinhardt.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: George Mohaș.

Proprietar: Pentru „Tipografia”, sosi-tate pe asjuni. Iosif Harschall.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.